2026-10-07

REMISSVAR
KN2026/01343

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Att säga JA! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32)

SmåKom är en nationell organisation för små kommuner. Vi har för närvarande 82 medlemmar, vilka består av de till befolkningstalet mindre, men ofta till ytan större, kommunerna i Sverige. Samtliga av våra medlemskommuner har färre än 15 000 invånare.

Våra medlemskommuner har goda förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner utifrån framför allt geografisk yta. Utmaningen är, som utredningen konstaterar, förmågan att uppbåda ekonomiska muskler för de omkostnader som krävs innan en etablering är på plats.

SmåKom välkomnar och tillstyrker därmed de förslag som lämnas i utredningen, men önskar lämna några ytterligare synpunkter.

Kommentarer

- En många gånger avgörande fråga som lyfts bland våra medlemskommuner när det handlar om företagsetableringar är **begränsningar i energiförsörjning och elnätskapacitet**. Att detta inte nämns i utredningen anser vi är en brist, här behövs insatser för att skapa bättre förutsättningar.

- Den **hyresförlustgaranti** som utredningen föreslår är ett bra förslag. Det är dock inte tydligt om den även gäller för den kommunala allmännyttan och/eller kommunala bostadsbolag. I mindre kommuner är det inte ovanligt att det helt saknas privata aktörer på

bostadsmarknaden varför det är nödvändigt att även kommunerna har möjlighet att nyttja denna förslutsgaranti.

- SmåKom är fullt överens med utredningen angående de bedömningar den gör gällande den kritik som framförts till Accelerationskontoret gentemot **Trafikverket.** Den kritik som framförs är väl jämförbar med de synpunkter som lämnas till oss i samtal med våra medlemmar. Det är av stor vikt att utredningens förslag genomförs, inte bara utifrån stora etableringar, utan även i generella sammanhang.

- **Kompetensförsörjning** är en av de främsta utmaningar som mindre kommuner upplever redan i nuläget. Om större företagsetableringar planeras i en mindre kommun är kompetensförsörjningen av största vikt att få till. Utredningens förslag är bra men de behöver kompletteras med ett större statligt ansvar för arbetsmarknadspolitiken.

  Nedmonteringen av Arbetsförmedlingens i mindre kommuner behöver stoppas och åtgärdas, matchning mellan arbetssökare och arbetsgivare kräver god lokalkännedom om både invånare, företag och plats. Om Arbetsförmedlingen inte återetableras bör det skyndsamt utredas om kommuner bör ges ett utökat ansvar och de resurser som krävs för att möte arbetsgivarnas behov.

- Likt SKR anser även SmåKom att erfarenheterna från Accelerations-kontorets arbete bör tas till vara och att behovet av statlig samordning och stöd inte bör avgränsas till industrins gröna omställning. Regeringen bör analysera hur motsvarande insatser kan omfatta större strategiska etableringar och expansioner även inom andra branscher och verksamhetsområden.

- Vad gäller konsekvensbeskrivning ställer vi oss bakom SKR:s yttrande. Utredningen behöver en mer utvecklad analys av kommunernas ekonomiska åtaganden och risker.

Yoomi Renström
Ordförande